

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 1. De Eucharistiæ Sacramento absolute,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

marum: ideoque ex iustitia teneantur curam earum habere. Sic enim fit vt Parochus, qui sunt ipsi rum coadiutores, deficientibus, ad ipsos redeat obligati: providendi omnibus, siue per alios, siue etiam per seipso: nili forte iusta habeant impedimenta quæ excusent. Monet etiam bene idem Suarez, alios idoneos, ex accidenti obligari quoque ad hoc sacramentum ministrandum: nimirum cum non adest Parochus qui tale ministerium exerceat: tunc enim proximus censendus est in graui necessitate constitui: cui subueniendi obligatio, per præceptum claritatis imponitur.

Septimum documentum est: Ministrantem istud sacramentum, obligari ad se bene disponendum: ita vt peccati mortalis conscientiam habens, teneatur se ad statutum gratia, saltem per contritionem, disponere. Itemque obligari, non nisi conuenienter disposito ministrare, ac denique seruare

ritus ab Ecclesia præscriptos, vel consuetudine laudabiliter tentos. Ad huius confirmationem & plenam intelligentiam, videnda sunt dicta in præc. li. 26. c. ultimo docum. 9. & 10. 15.

Ritus autem illi sunt: vt fiant septem vnctiones certo ordine & modo cum prolotione verborum sacramentalium: Item vt illis præmittantur, vel post illas addantur Psalmi & orationes. Et demum vt fiant cum vestibus sacris in Ecclesia vsita: is: verbis gratia, cum superpelliceo & stola, nonnullisque aliis qui notantur in Rituali. De quibus monet Suarez sub finem citatæ sectionis 2. cum vrget necessitas posse cum solis essentialibus (additis postea accidentalibus, hoc est, Psalmis & precibus) sacramentum conferri, non tamen sine sacerdotali ornatu, iudicio prudentis requisito ad reuerentiam sacramento debitam, contra quam vtilitati hominis feruendum non est.

F I N I S.

LIBER QVARTVS, ET TOTIVS OPERIS VIGESIMVS NONVS.

DE SACROSACRATO EVCCHARISTIÆ SACRAMENTO

PRO O E M I V M.

DE hoc differente auctores magno numero Henriquez refert tomo 1. Theologiae moralis initio libri octaui, quibus accessit Suarez ad 3. par. D. Thomæ tomo 3. a disput. 39. ad finem vsque. Cuius potissimum tanquam recentioris, docti & diligentis, sectabimur vestigia. Considerabimus autem 1. absolute sacramentum ipsum. 2. eiusdem materiam. 3. formam. 4. ministrum. 5. recipientes. 6. effectus. 7. Missæ celebrationem, tanquam solemnem ritum, cum quo consecranda est Eucharistia ipsa. Quam methodum D. Thomas seruat in 3. par. quæst. 73. & aliquot sequentibus.

C A P V T I.

De ipso Eucharistia sacramento absolute.

S V M M A R I V M.

1. Præcipua nomina quibus sacramentum hoc significatur.
2. Quod sacramentum Eucharistia non sit consecratio, nec semper corpus & sanguis Christi, nec solum species sensibiles, nec solum corpus & solus sanguis Christi.
3. Est quod aggregatum ex speciebus panis & vini, & ex corpore & sanguine Christi.
4. Variæ differentie inter Eucharistiam & alia sacramenta.
5. Eucharistia, sacramentorum omnium dignissimum, in quo est Christus verus Deus.
6. Eucharistia sacramentum vnum est ad eum modum, quo refectio corporalis ex cibo & potu, vna est.
7. Differenter tamen hoc nomen, quod in Eucharistia tantundem sumatur alterutra specie, quantum sub vtraque.
8. Sumptio Eucharistia necessaria quidem est necessitate præcepti, non tamen necessitate mediæ.
9. De tempore quo instituta est à Christo Domino nostro sacrosancta Eucharistia.
10. Figura huius sacramenti tam legis nature, quam Mosaicæ.

CIRCA ipsum Eucharistia sacramentum D. Thomas in citata quæst. 73. sex considerat, nomen, naturam, vnitatem, necessitatem, institutionem, & figuras.

S E C T I O I.

De nominibus sacramenti Eucharistia.

Quod attinet autem ad primū, varia habetur huius sacramenti nomina, indicantia dignitatem & fructus eius.

Quatuor vero censentur præcipua, quorum D. Th. meminit art. 4. in cuius commentario alia ex Patribus Suarez adiungit. Quia igitur sacramentum hoc significat; tum præteritam Christi passionem; tum præsentem gratiam & mystici corporis Christi (Ecclesie inquam) vnitatem, tum demum futuram gloriam: que omnia nequaquam vno nomine conuenienter explicari ipsum dicitur, tum sacrificium, vel hostia, quatenus significat passionem Christi, qui vt mortuus, pro hominibus Deo Patri offertur in Missa pro salute viuorum & mortuorum: tum synaxis, seu communio, quatenus significat vniorem fidelium inter se, & cum Christo: tum etiā Eucharistia, id est, bona gratia, quatenus realiter continet Christum Dominum, qui est plenissimus gratia, & fons gratiarum omnium: tum demum viaticum, quatenus nos præparat ad gloriam: ad eam enim præbet viam, per gratiam refectiois spiritualis quam confert. Quo nomine maxime solet dari excipientibus ex hac vita.

S E C T I O II.

De natura sacramenti Eucharistia.

Quod attinet ad 2. docendum est: tum quod sit sacramentum Eucharistia, tum in quo differat ab aliis sacramentis.

De priorè, quod Eucharistia sit verum ac proprium nouæ legis sacramentum, ne quidem Sectarij negant, patetque per auctoritates sacrae Scripturae, Conciliorum, & Patrum, quas habet Suarez disput. 39. sect. 3. estque aperta definitio Concilij Florent. instruct. Armenorū. & Concil. Triden.

Triden.

Triden. sess. septima cap. 1. & late sess. 13. Difficultas est autem, An ipsum Eucharistia sacramentum sit consecratio corporis & sanguinis Christi, q̄ transubstantiatio dicitur, & sit per ea verba, quæ formam illius esse docebitur in sequenti cap. 3. prolata sū; et panem & vinum, quæ constituantur ejusdem sacramenti materia, prout in cap. 2. exponitur, an vero ipsum sit panis & vini consecrati species, continentes corpus & sanguinem Christi, absque vlla panis & vini substantia: an autem sit corpus & sanguis Christi, sub illis speciebus, seu panis & vini accidentibus continentur? An demum sumptio corporis & sanguinis Christi contenti sub illdem speciebus.

Cui difficultati, supposito quod habet, ut est in libro 26. capite primo ad rationem sacramenti non est requiri, vt ipsum sit res se subiecta: vim habet. n̄ modo significande, sed etiam producenda. *in fine gratie. n̄ in am̄ in significatis:* potest cum Bellarm. in lib. 4. de Euchar. cap. 6. latisheri. Dicendo Sacramentum Eucharistia non esse consecrationem; quæ signum quidem est corporis Christi: non tamen signum & causa gratia iustificantis. Nec esse sumptionem corporis & sanguinis Domini: quoniam hæc est quidem conditio, sine qua virtus Sacramenti (corpus inquam & sanguis Christi) non applicetur ad hominem, vt in eo caulet diuinam gratiam ex opere operato: non est tamen proprie causa talis gratia, cum sit actus suscipientis: cui nulla cuiusmodi vis caulandi inest. Nec enim ad productionem sacramentalis gratia, Deus vtitur conuulsi alterius efficiendis, quam ministerii sacramenti. Videri potest Suarez *disp. 42. sect. 4.* Nec item esse solas species sensibiles patet, quia: *olæ non sunt spiritalis cibus, reficiens & sustentans animam; vt faris indicant verba. Domini Ioan. 6. Caro mea vere cibus, & sanguis meus vere est potus. Quare nec folæ sunt causa gratia, & per consequens nec solæ sunt sacramentum Eucharistia. Nec denique esse solum corpus & sanguinem Christi, sine ordine ad species, patet: quia de ratione sacramenti est, vt sit res subiecta sensibus: cuiusmodi non sunt in Eucharistia corpus & sanguis Christi, sine ordine ad species sacramentales.*

3. Superest igitur vt. *quem ad modum plerumque in ead. d. spirit. 42. est. 1. & 3. tradit. Suarez, tam speci. seu accidentia panis & vini, quam corpus & sanguis Christi, in quæ per consecrationem conuerla est panis & vini substantia, constituent essentiam sacramenti Eucharistia: ita tamē addit Bellarm. p. 7. p. 5. vt ratio sacramenti magis conueniat speciebus, vt continent corpus & sanguinem Christi, quam corpori & sanguini Christi, vt sunt sub illdem speciebus. Quod probat: quia ex Concil. Triden. sess. 13. cap. 3. commune est Eucharistia cum aliis sacramentis, vt sit symbolum externum, & visibilis forma inuisibilis gratia. Iam vero in sacramento Eucharistia visibilem formam esse, constat magis conuenire speciebus sacramentalibus quam corpori & sanguini Christi. Et confirmatur, quia in Eucharistia sacramento corpus Christi adiuncti speciebus sacramentalibus, est loco virtuti efficiendi gratiam quæ in aliis sacramentis adiungitur rebus, vt sint idonea instrumenta producenda gratia. Sicut ergo in aliis sacramentis, non dicimus quod sacramentum sit vis illa gratia productiua, prout adiuncta est rebus cuiusmodi externis: sed potius quod sit illa ipsa res, prout eandem vim adiunctam habent: ita in sacramento Eucharistia, non corpus & sanguis Christi, sub speciebus debet proprie loquendo dici sacramentum, sed illa ipsa species, vt corpus & sanguinem Christi continent.*

SECTIO III.

De differentia Eucharistia à ceteris sacramentis.

4. **D**E posteriori constat inter sacramentum Eucharistia & alia sacramenta plures esse differentias. Prima est, quod reliqua sacramenta consistant in vsu & applicatione materiae ipsorum ad suscipientem: itaut tali applicatione ab soluta, definant esse sacramenta, nec habeant esse permanentis: sic enim baptismus solummodo est, dum fit ablutio corporis humani cum debita verborum forma: & ita de ceteris. Sacramentum vero Eucharistia in suo esse intrinseco non dependet ab vsu & applicatione; sed ante v-

lum, habet per consecrationem, esse permanentis: quando consecrantur species sacramentales, corpus & sanguinem Christi continentes: itaut merito dicamus hoc sacramentum sacramentum (secundum vltimum quem, in *Ecclesia consuetudine antiqua receptum*, Concil. Triden. statuit terendum, in sess. 13. cap. 6. can. 7.) contineri in sacra pixide seruari in sacrario, & deferri ad aegrotos.

Secunda differentia est quam D. Tho. habet 3. par. quest. 73. art. 1. ad 3. quod in ceteris sacramentis gratia & sacramentum non sint aliter quam in suscipiente: in Eucharistia vero, sacramentum sit extra suscipientem, & antequam producat in illo gratiam quam significat. Item cum Eucharistia sit commune cum sacramentis imprimimentibus characterem, vt in ea distinguuntur tria: nimirum res tantum sacramenti, hoc est, prædicta gratia; sacramentum tantum, species videlicet sacramentalis; & res simul & sacramentum; nimirum corpus Christi: quod est res sacramenti, quatenus significatur per ipsas species sensibiles, sub quibus existit: & est sacramentum quatenus sic existens, symbolum est, vt habet Concil. Trid. sess. 13. cap. 2. vnus illius corporis: cuius ipse est caput, & cui nos tanquam membra arcet summa fidei, spei, & charitatis connexionem adstrictos esse voluit vt omnes dicemus idem, nec essent in nobis schismata. Cum inquam hæc ita sint differentia adhuc est inter Eucharistiam & prædicta sacramenta, quæ d character (cui tribuitur, vt simul sit res & sacramentum) non sit in illis, producat enim in suscipiente, non autem in sacramento. Corpus vero Domini sit in Eucharistia; nec nisi per eam, communicetur suscipienti.

Tertia differentia est, quam iam attigimus, quod cetera sacramenta consent rebus externis, & virtute à Deo illis indita, quæ possint signa esse & causa gratia (cuiusmodi sit ea virtus disputant S. holaistic: pro quo vide Greg. à Valen. *disp. 3. quest. 3. puncto 1. versus finem*) Eucharistia vero consistit externis speciebus panis & vini: & corpore ac sanguine Christi, quæ vt instrumenta Dei concurrunt ad gratiam sacramentalem in anima producendam, seu ad animam spiritali refectioe confortandam.

Quinta differentia est: quod quia esse aliorum sacramentorum positum est in fluxu, ipsa tam diu durent, quam diu durat materiae & formæ ipsorum applicatio ad suscipientem. Quia vero esse Eucharistia est permanentis, ipsum daret post applicationem formæ ad materiam: seu post panis & vini consecrationem factam verbis à Christo institutis, de quibus in sequenti cap. 3. Vbi aduerte hoc sacramentum non constare ex rebus & verbis tanquam ex materia & forma ad modum compositi physici, quod existit tantum existente ipsius forma in materia: sed alio nomine nempe quod ad hoc vt ipsum fiat, requiratur materia panis & vini, quæ conuertatur in corpus & sanguinem Christi: & forma verborum consecrationis, per quam fit talis conuersio: iuxta Concilium Florent. in instruct. Armen. quod plenius intelligitur per dicendam eodem cap. 3.

Ceterum sacramentum istud esse dignissimum omnium, constat tum ex aliis, quæ Suarez habet *disp. 39. sect. 2.* tum ex eo maxime, quod contineat vere ac realiter corpus & sanguinem Christi, cum anima & diuinitate ipsius vt habet Concil. Triden. sess. 13. cap. 3. itaut adorari debeat cultu latrae, etiam externo, prout idem Concil. in ead. sess. can. 6. decernit. De qua re aduersus Sectarios Bellarm. lib. 4. De Euchar. cap. 29. & 30.

SECTIO IV.

De vnitatem sacramenti Eucharistia.

IN huius consideratione, quam longam habet Suarez in *citata* *disp. 39. sect. 3. & 4.* non immorabimur diutius, quia institutum nostrum non videtur id exigere. Ideoque contenti erimus notare ad vnitatem huius sacramenti, non requiri partium ipsius vnionem ac coniunctionem physicam, sicut in re naturali: sed sufficere earum certam inter se proportionem & compositionem accommodatam fini ad quem ordinatur totum quod ex constituunt: perinde ac in artificiali: quæ non est diuersæ speciei quantumvis consistit partibus heterogeneis: quia ad vnum & eundem finem ordinat-

ordinantur, prout patet in domo, & in exercitu, & multis aliis. Quamvis ergo in Eucharistia species panis & vini diuersæ sint, constituunt tamen vnum sacramentum, quia ordinantur ad vnum finem, nempe ad refectiōem vnius corporis, de quo D. Paulus in prior ad Corinth. 10. Vnum corpus multi sumus, omnes qui de vno pane, & de vno calice participamus.

In quā sententiam præclare carechismus ad Parochos, inssu Concilij Trident. editus, in tractatu de Eucharistia: his verbis. Cum huius sacramenti gratia, vnum corpus mysticum efficiatur; vt sacramentum ipsum contineat rei quam efficit, vnum esse oportet: atq; vnum quidem, non quia sit indiuiduum, sed quia vnius rei significatiōe habet. Nam quemadmodum cibus & potio, quæ duæ res diuersæ sunt, ad vnam tantum rem adhibentur; vt scilicet vires corporis reficiantur: ita etiam duas illis diuersas sacramenti species respondere consentaneum fuit: quæ cibum spirituale significarent, quo mentes sustinerent & recreantur. Quare à Domino Salvatore dictum est Ioan. 6. Caro mea vere est cibus, & sanguis meus vere est potus, hæc ibi. Ex quibus intelligitur hoc sacramentum vnum esse ratione significatiōis. Quamquam tamen ob pluralitatem specierum significantium, nonnunquam nominatur plurali numero, Vide Greg. à Valen. tom. 4. disput. 6. quest. 1. puncto 4. dicentem id fieri, eo quod sacramentum hoc, sit quidem vnum formaliter (prout habetur ex dictis) sed sit plura materialiter.

7. Aduerte autem prædictam refectiōem spiritalem à corporali maxime differre: quia in corporali non recipitur tantum nutrimentum & substantiæ, ex solo cibo, aut ex solo potu, quantum ex cibo & potu simul. In hoc vero sacramento, etiam si ipsum refectiōem spiritalem nō significet perfecte, sub vna tantum specie, ideoque non habeat totum id quod quatenus sacramentum, ad integritatem requirit significatiōis: tamen ratione rei factæ in illo sub speciebus contentæ, hoc est, ratione corporis & sanguinis Christi, tam perfectum est sacramentum sub vna specie, quam sub vtraque. Licet enim præcise ex vi consecratiōis & formæ verborum, sub speciebus panis contineatur corpus Christi; & sub speciebus vini, sanguis Christi: tamen sub qualibet earundem specierum, imo & sub qualibet earundem parte, totus & integer Christus cum corpore, anima, & diuinitate vere continetur: ita vt certissimum sit tantumdem contineri sub alterutra earundem specierum ac sub vtraque, prout docet Concil. Trid. sess. 13. cap. 3. & canone 3. Ratio vero (quæ in eo cap. habetur) sumitur quoad humanitatem quidem ex vi illius naturalis connexionis & concomitantia, qua partes Christi Domini (qui ex mortuis surrexit, non amplius moriturus) inter se copulantur. Quoad diuinitatem vero ex indissolubili dictarum partium (animæ inquam & corporis Christi) hypostatica vnione cum ea ipsa diuinitate. Ex quibus factis colligitur, quod admissum communi Theologorum consensu, Bellam. confirmat in ante cit. lib. 4. De Euchar. cap. 23. propos. vltima, nihil spiritualis fructus capi ex duabus illis diuersis speciebus sacramentalibus; quin capiatur ex vna: & ita Sacerdotem communicantem sub vtraque specie, non recipere maiorem fructum & gratiam cæteris partibus, quam laicū sub vna tantum communicantem: sicut nec maiorem recipit, qui simul plures hostias consecratas sumit, quam qui vnicam: aut qui eam integram, quam qui illius partem, ex D. Thom. 3. par. quest. 79. art. 7. ad 3. Dico simul seu per modum vnius refectiōis; quia secus esset, si plures sumerentur per modum diuersarum refectiōnum: vt cum in die Natiuitatis Domini idem Sacerdos dicit tria Sacra, nam gratia multiplicatur pro multitudine talium refectiōnum: ideoque frequentatio earundem suaderi solet.

SECTIO V.

De necessitate, institutione & figuris sacramenti Eucharistie.

9. Quid attinet ad necessitatem huius sacramenti, ea duplex esse potest: vna præcepti, & altera mediij. De

priore dicitur postea cum de suscipiente illud; vbi docetur de illius susceptione dari præceptum, tam diuinum, quam humanum; & quomodo, quando, & quos tale præceptum obliget, & qua ratione satisfiat ei usmodi obligationi. De posteriore autem est magna difficultas. An scilicet hoc sacramentum ita sit necessarium, vt absque illius sumptione salus æterna obtineri nequeat. Illam autem copiose tractat Suarez disput. 40. supponens duplici tantum nomine, censei posse taliter necessarium. Vel quod sine illius sumptione haberi nequeat prima gratia requisita ad iustificatiōem peccatoris, qui est alioqui æternæ mortis reus. Vel quod homo nequeat absque eadem susceptione, perseverare in gratia, vsque ad gloriæ consequitiōem. Præter quæ duo, nihil aliud, nisi tanquam ad illa ordinatum, esse ad salutem simpliciter necessarium, ex eo constat; quod secundum Christianam fidem quicumque iustus fuerit, & in iustitia vsque ad finem perseverauerit, saluabitur ex Christi promisso in cap. 24. D. Matthæi vers. 13.

Et vero, ad neutrum illorum Eucharistiam esse simpliciter necessarium: ac per consequens, nec esse ad salutem necessariam necessitate mediij, ipse Suarez late probat: nobis satis est, quod multi salutem consequantur sine reali Eucharistia susceptione: vt pueri baptizati, morientes antequam facti sint ad eam idonei: & nonnulli adulti, qui de peccatis rite confessi, nequeunt habere illius copiam: nam tunc vtriusque sufficit vtrum ei ad. De qua re D. Tho. 3. par. quest. 73. art. 3. vbi de pueris sic habet inter cætera. Quia per baptismum ordinatur homo ad Eucharistiam: ideo ex hoc ipso quod pueri baptizantur, ordinantur per Ecclesiam ad Eucharistiam. Et sic sicut ex Ecclesiæ fide credunt, sic ex intentione Ecclesiæ desiderant Eucharistiam, & per consequens recipiunt rem ipsam.

9. Quod attinet ad institutionem. Maiores nostri omnes, vt habet Concil. Trid. sess. 13. cap. 1. quotquot in vera Ecclesia fuerunt, qui de sanctissimo hoc sacramento differunt: aperte professi sunt hoc tam admirabile sacramentum in vltima cœna Redemptorem nostrum instituisse: cum post panis, vini que benedictionem se suum corpus illis præberet, ac suum sanguinem, dixerit ac perspicuis verbis testatus est; quæ commemorata ab Euangelistis Matthæo cap. 26. Marco cap. 14. Luca cap. 22. postea repetita sunt à D. Paulo in prior ad Corinth. cap. 11. Causas autem sine velle talis institutionis idem Concilium in sequenti cap. 2. habet breuiter & perspicue traditas. Vbi videri possunt. Vt & apud D. Thomam tertia par. quest. 73. art. 1. videri ratio ostendens quod conueniens fuerit, in noua lege institui tale sacramentum quod esset cibus animarum. De qua re Suarez tum ibidem in commentario, tum in disput. 59. sect. 1. dicto 1.

De tempore institutionis habetur ex citatis verbis Concil. Triden. & ex Clemen. vnica. De reliq; & venerat. Sanctorum, illud fuisse noctem Cœnæ priusquam Dominus ipse pateretur. Tunc enim, vt habet idem Concil. Trid. sess. 22. cap. 1. corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit & sub earundem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti Sacerdotes constituetat, vt sumerent, tradidit: & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, vt offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem. Hoc igitur tam salutare sacramentum ab ipso Domino nostro, Ioan. 6. promissum ac commendatum, institutum, exhibitumque est in prædicta nocte. Cur in ipso passionis ingressu, potius quam prius vel post passionem conueniens fuerit sacramentum istud institui: nonnullaque alia eodem spectantia Suarez persequitur disput. 41. apud quem relinquemus videnda sciendi cupido: quia ad nostrum institutum necessaria non videntur.

10. Quod attinet ad figuras huius sacramenti, varias præcessisse tempore legis naturæ & Mosaicæ, expressit Concil. Trid. sess. 22. cap. 1. in fine: quas D. Thomas 3. par. quest. 73. art. 6. reuocat ad quatuor capita: Nam cum possimus tria considerare in hoc sacramento: tum id quod tantum est sacramentum: nempe species panis & vini: tum id quod res est, & sacramentum: corpus scilicet Christi verum pro

nobis passum: tum demum id quod tantum est res, nempe gratia, quam hoc sacramentum susceptum causat in anima: præfiguratum est nonnunquam ratione primi: vt per sacrificium Melchisedech, qui obtulit panem & vinum Genes. 14. nonnunquam ratione secundi, vt sacrificia omnia legis Mosaicæ: præsertim sacrificium expiationis, quod erat solemnissimum (de quare in cap. 9. epist. ad Hebræos) nonnunquam ratione tertii: vt manna, quod sicut habebat in se omnem saporis suauitatem, Sapient. 16. ita & gratia huius sacramenti plene reficit mentem. Nonnunquam denique ratione illorum omnium vt Agnus Paschalis, prout ipse D. Thomas satis clare explicat: indeque infert eam esse præcipuam huius sacramenti figuram. Porro quo modo ex iisdem figuris contra hæreticos probetur præsentia corporis Christi in Eucharistia, videre est apud Bellarm. lib. 1. De Eucharistia cap. 3.

CAPVT II.

De materia sacramenti Eucharistie, ac primo vniuersæ.

SUMMARIUM.

11. *Materia Eucharistie, panis & vinum.*
12. *Panis consecrari potest prius tempore quam vinum: & ad validitatem consecrationis vnius eorum, non est necessarium sequi consecrationem alterius.*
13. *Illicita est nihilominus consecratio, quam non sequitur consecratio alterius.*
14. *Excusatio illius à peccato, qui per ignorantiam inculpabilem, aut ob scandalum, vel mortis periculum: consecrat panem non consecrato vino, vel contra.*
15. *Nullo modo licere potest directe intentari consecratio vnius partis Eucharistie sine alia.*
16. *De necessitate huius sacramenti est, vt Sacerdos præsentem habeat materiam consecrandam: & qualiter præsens esse debeat.*
17. *Explicatio difficultatis: An certa determinataque quantitas sit de necessitate sacramenti Eucharistie.*
18. *Responsio affirmatiua ad aliam difficultatem de necessitate intentionis ministrum, consecrandi particularem materiam ante se præsentem, cum aliquot corollariis inde deductis.*
19. *Quando censenda sint consecrate hostie, quarum non meminit Sacerdos dum consecrat: & quod ex defectu intentionis, non censantur consecrata gutta qua in calice apparent separata.*
20. *Non alius panis, quam triticeus est materia Eucharistie: & quid si in illius confectione, sit farina triticea admixta alia alterius generis.*
21. *Requisita in pane factio ex farina triticea, vt censeatur idonea materia Eucharistie.*
22. *Non est quidem de necessitate sacramenti, vt talis panis sit azymus: est tamen de necessitate præcepti in Ecclesia Latina: & contra, in Ecclesia Græca.*
23. *Consecrationis sanguinis Christi materia est vinum de vite: cuiuscunque sit generis.*
24. *Non item expressum ex fructibus aut herbis: aut adhuc existens in vuis, aut ex eis non maturis expressum.*
25. *Aut conuersum in acrum, aut sapa vel lora, & quid de vino acescente, aut congelato.*
26. *Admiscenda est aqua vino in Eucharistia, de necessitate tantum præcepti.*
27. *Seruanda in tali admixtione.*

CONSIDERABIMUS primo absolute materiam sacramenti Eucharistie. 2. particulariter materiam consecrationis corporis Domini. 3. materiam consecrationis sanguinis.

PRIMA PARS CAPITIS.

De proposita materia absolute.

- II. QVÆRI POTEST PRIMO, Quanam sit talis materia? Ad quod respondetur de fide tenendum esse, quod sit panis & vinum. In his enim Christum cōsecrasse

corpus & sanguinem suum patet ex Euangelica historia: quæ dicit acceptum panem benedixisse; similiter & calicem, in quo contentum fuisse vinum constat, ex eo quod Dominus ipse illud ante consecrationem vocat generationem vitis Luca 22. & post cōsecrationem gentem vitis Matth. 26. & Marci 14. Accedit definitio Ecclesiæ in Concil. Lateranensi relata in cap. Firmiter, De summa Trinit. & fide Cathol. §. Vna vero: & in Concil. Florent. in instruct. Armen. & in aliis quæ commemorat Suarez *dispur. 43. sect. 1.* Vbi addit Patrum autoritates, & rationes Scholasticorum, quibus ij ostendunt talem materiam huic sacramento congruentem esse.

QVÆRI SECUNDO POTEST, An necessarium sit, vtramque eam materiam concurrere ad perficiendum hoc sacramentum. Ad quod Suarez in sequenti sect. 2. respondet tribus propositionibus. Prima est, vnam ex illis materiis, prius tempore consecrari valide, quam alteram. Hanc, factum Christi satis confirmat. Nam antequam ipse consecraret calicem, dixit: Hoc est corpus meum; & verum dixit. Ergo ex vi veritatis formæ vna materia prius tempore consecratur, quam altera. Confirmat quoque recepta Ecclesiæ consuetudo, quæ statim ac perfecta est consecratio corporis Domini, ipsum proponitur populo adorandum. Ceterum etiam valida esset consecratio vini facta ante consecrationem panis: grauius tamen peccaret qui illam proponeret, tanquam recedens à Christi exemplo, & à recepto Ecclesiæ vniuersalis vsu. De qua re post Sotum idem Suarez circa finem eiusdem sectionis.

Secunda propositio est, Ad validitatem consecrationis vnius partis materiæ, non esse necessarium valtera pars consecratur, sed posse vnam partem sine altera consecrari, ita vt factum teneat. Hæc sequitur ex præcedenti: quia si panis prius tempore consecratur, quæ vinum, manebit corpus Christi, quantumcumque sine per ignorantiam, siue per obliuionem, aut incuriam, siue per malitiam non adiungatur consecratio vini. Neque enim corpus Christi sub speciebus panis, pendet ex præsentia sanguinis sub speciebus vini: cum de fide sit seruari species panis consecratas, etiam si consumptæ sint species vini simul consecrati.

Tertia propositio est, Illicitam esse vnius materiæ consecrationem sine consecratione alterius. Hæc (quæ Theologorum communis est vt notat Suarez) probatur per illud quod in cap. Competimus, De consecr. dist. 2. sic dicitur de hoc sacramento. Diuisio vnius eiusdemque mysterij, sine grandi sacrilegio non potest provenire. Item per communem Ecclesiæ vsum cui talis consecratio aduerteretur. Ad demum per illam rationem: quod diuinum sacrificium non sit mutilandum. Iam licet vnius materiæ consecratio non sit de necessitate alterius; vtraque tamen est de integritate sacrificij, quod peragitur dum hoc sacramentum perficitur. Ad quod confirmandum faciunt verba Concilij Trid. sess. 22. cap. 1. ante relatum num. 9. sicut & illa quæ in ead. sess. can. 2. habentur. Si quis dixerit illis verbis, Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes: aut non ordinasse, vt ipsi alique Sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum, anathema sit. Quibus verbis indicatur illud, quod omnes Theologos censere, & cōmunem Ecclesiæ vsum ostendere notat Suarez *dispur. 43. sect. 2. conclus. 3.* nempe ex diuina institutione vtramque partem materiæ huius sacramenti esse de substantiali integritate sacrificij inconuenienti à Christo instituti. Indicatur pariter præceptum esse Christi, per quod diuino iure illicitum sit hoc sacramentum cōfici in vna materia sine alia. Quod etiam Suarez *ibid. conclus. 2. versus finem attingit.*

QVÆRI TERTIO POTEST, Vtrum sit ita necessaria vtraque materia iure diuino, vt propter nullam causam, liceat in altera tantum sacramentum hoc conficere, etiam ex summi Pontificis dispensatione. Hoc, quia paucis expedit potest, relinquemus plenius illius explanationem videndam apud eundem Suarezium in sequenti sect. 4. contenti indicare aliquot documenta pro praxi vtilia quæ ipse persequitur latius.

Primum est: à peccato transgressionis prædicti iuris diuini prohibentis vnam materiæ partem huius sacramen-